

Tulevaisuus on tekoja

RAKLIn ilmastotietoisku

Tammikuu 2020

RAKLI

RTS-ympäristöluokitus

RTS-ympäristöluokitus on kansallinen ympäristösertifikaatti, joka on kehitetty erityisesti Suomen oloihin. RTS-ympäristöluokituksen ylläpidosta ja hankkeiden auditoinnista vastaa Rakennustietosäätiö RTS sr.

Luokitus pohjautuu eurooppalaisiin standardeihin (CEN TC 350), suomalaisiin rakentamismääräyksiin ja parhaisiin käytäntöihin, kuten Kuivaketju10-toimintamalliin, Sisäilmastoluokitus 2018- ohjekonaisuuteen, Rakennusten elinkaarimittareihin, viherkertoimeen ja iWater-työkalupakkiin. Lisäksi se on tehty yhteensopivaksi Level(s)-luokituksen kanssa. Luokituksessa otetaan huomioon luonnonvalon määrä, akustiikka, sisäolosuhteet, materiaalien emissiot sekä materiaali- ja resurssitehokkuus. Näiden avulla voidaan varmistua, että rakennushanke noudattaa kestävän kehityksen periaatteita.

RTS-ympäristöluokituksen uusimmat kriteerit rakennushankkeille julkaistiin vuonna 2018. Kriteeristö soveltuu uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeisiin sekä käyttötarkoituksen muutoksiin. Painopisteinä luokituksessa ovat sisäilman laatu, kosteusteknisten riskien hallinta ja energiatehokkuus.

Vuonna 2019 julkaistiin RTS-ympäristöluokituksen kriteerit jo olemassa oleville toimisto- ja palvelurakennuksille. Kriteeristö on jaettu kahteen osaan: kiinteistölle ja kiinteistön käyttäjille. Kiinteistöjen pääteemat liittyvät ylläpitoon, ympäristövaikutuksiin ja sisäilmaston laatuun. Käyttäjien osalta painotetaan puolestaan ympäristövastuuta ja työhyvinvointia. Tällä hetkellä käyttövaiheen RTS-ympäristöluokituksen on saanut neljä olemassa olevaa kiinteistöä.

- *Ympäristösertifikaatti, joka on suunniteltu kansalliseksi vaihtoehdoksi kansainvälisille ympäristösertifikaateille*
- *Kriteeristö soveltuu*
 - *uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeisiin*
 - *käyttötarkoituksen muutoksiin*
 - *olemassa oleville toimisto- ja palvelurakennuksille*
- *Kriteeristön pohjalla eurooppalaiset standardit ja parhaat suomalaiset käytännöt*

RTS-ympäristöluokituksen kriteerit rakennushankkeille

Kriteerit on jaettu 5 eri osa-alueeseen:

- Prosessi
- Talous
- Ympäristö ja energia
- Sisäilma ja terveellisyys
- Innovaatiot

Prosessin osalta kiinnitetään huomiota muun muassa työmaan ympäristövaikutuksiin. Tämä tarkoittaa muun muassa energiatehokasta työmaata ja rakennus- ja purkujätteen lajittelua vähintään seitsemään jätelajikseen maa-aineksien ja lajittelemattoman rakennusjätteen lisäksi. Kuivaketju10-toimintamallilla voidaan esimerkiksi osoittaa kosteusteknisten riskien laadukas hallinta.

Talousnäkökulmasta painotetaan esimerkiksi elinkaarikustannusten huomiointia, muuntojoustavuutta ja ylläpidettävyyttä. Esimerkiksi elinkaarikustannuksille voidaan tehdä vaihtoehtoverailu, jonka perusteella toteutetaan ratkaisu, joka on elinkaarikustannuksiltaan edullisin.

Energia-asiat on huomioitu korostamalla rakennuksen hyvää energialuokkaa, energiankäytön mitausta ja energiatehokkaita järjestelmiä, jotka jäävät energiatodistuksen ulkopuolelle. Riittävään energiankäytön mittaukseen kuuluu esimerkiksi lämmitysenergian tuotanto, lämpimän käyttöveden lämmitys sekä ilmanvaihdon sähkönkulutus.

Ympäristöystävällisyyteen kannustetaan viherrakentamisella ja hulevesikuormituksen pienentämisellä. Viherrakentamiseen kuuluu esimerkiksi luontoarvojen kartoitus olemassa olevasta kasvillisuudesta ja selvitys arvokkaiden kohteiden säilytysmahdollisuuksista suunnitteluvaiheessa.

Sisäilman osalta painotetaan hyviä lämpöolosuhteita ja sisäilman laatua, jotka perustuvat sisäilmastoluokan mukaisiin rajoihin. Terveellisyyttä katsotaan esimerkiksi materiaalien päästöjen perusteella. Materiaalien vähäpäästöisyyden voi osoittaa muun muassa seuraavilla sertifioinneilla:

- Rakennusmateriaalien päästöluokka M1
- GEV Emicode EC1 ja EC1Plus
- Blue Angel
- GUT

Perusmateriaaleilta, kuten betoni, luonnonkivi ja käsittelemätön puutavara ei vaadita sertifiointia ja ne hyväksytään suoraan.

Innovaatioista voidaan palkita, jos niillä esimerkiksi ylitetään selvästi kriteerien vaatimukset. Myös luokitussisällön ulkopuolisia innovaatioita voidaan hyväksyä. Hyväksytyt innovaatiot ja niiden vaatimukset löytyvät Rakennustiedon verkkosivuilta. Innovaatioihin liittyy joitain rajoituksia, esimerkiksi seuraaville osa-alueille ei hyväksytä innovaatioita: tontin sijaintiin tai valintaan liittyvät kriteerit, julkisen liikenteen tasoon liittyvät parannukset sekä vihreä sähkö tai alueellinen uusiutuva energia.

RTS-ympäristöluokituksen kriteerit rakennusten käyttövaiheelle

Käyttövaiheen kriteeristö jakautuu siis kahteen osaan: kiinteistön ympäristövastuuseen ja käyttäjän ympäristövastuuseen. Pitää kuitenkin muistaa, että todellisuudessa pääosa näistä vastuuseen liittyvistä tekijöistä kuuluu sekä omistajalle että käyttäjälle. Siksi tavoitteena on, että molempia kriteeristöjä käytetään luokitusta haettaessa.

Käyttövaiheen kriteerien pääryhmät on jaettu seuraaviin kokonaisuuksiin sekä kiinteistön että käyttäjän osalta:

- Hallintoon ja turvallisuuteen
- Ympäristöön ja energiaan
- Hyvinvointiin ja terveellisuuteen

Näihin pääryhmiin kuuluu erilaisia teemoja, kuten esimerkiksi hiilijalanjälki ja jätehuolto, jotka kuuluvat ympäristö ja energia -pääryhmään. Myös nämä teemat ovat samat sekä kiinteistölle että käyttäjälle, mutta näitä mitataan ja pisteytetään eri lailla. Esimerkiksi kiinteistön osalta matkustamista arvioidaan pyöräilyä tukevien tilojen ja sähköautojen latauspisteiden kautta. Käyttäjän osalta mitataan puolestaan työmatkaliikennettä ja matkustamisen päästöjen vähentämistä.

Painoarvoltaan tärkein tekijä kiinteistön ympäristövastuussa on kiinteistön toteutunut ominaisenergiankulutus ja käyttäjän osalta puolestaan matkustamisen päästöjen vähentäminen.

Käyttövaiheen osalta sertifikaatti on myönnetty seuraaville kiinteistöille:

- Hanasaaren kulttuurikeskus
- Musiikkitalo
- Ateneum
- Senaatti-kiinteistöjen Lintulahden pääkonttori

Lopuksi

Ammattimaiset kiinteistönomistajat haluavat panostaa vastuullisuusasioihin ja ympäristökuormituksen vähentäminen nousi esimerkiksi KTI:n Vastuullinen kiinteistöliiketoiminta 2019 -katsauksessa keskeisimmäksi syyksi vahvistaa vastuullisuutta. Myös kasvava osa organisaatioista on entistä kiinnostuneempi sertifioimaan kiinteistöjään ja etenkin julkisille toimijoille RTS-ympäristöluokitus on yksi mahdollinen keino näyttää vastuullisuuttaan.